

בית מדרש

בשבילי הפרשה

399

פרשיות אחרי מות-קדושים תש"פ

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	7:42
Brooklyn, NY	7:34
Chicago, IL	7:29
Johannesburg, S. Africa	5:19
Lakewood/Deal, NJ	7:34
London, UK	8:09
Los Angeles, CA	7:19
Manchester, UK	8:21
Monsey, NY	7:35
Montreal, Quebec	7:43
Passaic, NJ	7:35
Toronto, Ontario	8:02
Yerushalayim	6:44
Zurich, Switzerland	8:19

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשיאול לרב

אחרי מות קדושים לפני עור לא תתן מכשול

כתב באמונת שמואל סי' י"ד דאין לפני עור אלא למי שמצווה במצוה זו אבל מי שאינו מצווה באיזה איסור אין עליו איסור ליתן לפני עור ליתן למי שמצווה אף דהוי בתרי עברי דנהגא. ודברי האמונת שמואל הובאו בפרי חדש י"ד סי' ס"ב ובפמ"ג שם ב"מ דמותר ליתן לגוי אבר מן החי מבהמה טמאה. וע"ש בפתיח תשובה אות ג'.

ובאחיזעור ה"ג פ"א ז' הקשה על האמונת שמואל מה שכתבו תוס' ב"מ י"ב דישאל המקדש גרושה לכהן עובר משום לפני עור, והקשה על האמונת שמואל דהרי לדבריו אין על ישראל דין לפני עור כיון שאינו מצווה באיסור גרושה. ולכא' נראה דבדאי יש כאן איסור לקדש עבור הכהן מדין אפרושי מאיסורא, ולכא' כאן אפשר למנוע את הכהן מהאיסור כיון דאיידי בתרי עברי נהגא שיש לפני עור.

ותי' באחיזעור דדוקא היכא שאינו אלא מושיט האיסור לחבירו או היכא דאינו בר חיובא אינו עובר משום לפני עור משא"כ היכא דנגמר האיסור על ידו לעולם עובר משום לפני עור אף שאינו מוזהר מדבר. (וע' לקמן בשם ר' נסים ועוד).

ובעיקר דברי האמונת שמואל הקשה שם באחיזעור דמה בכך שאינו מוזהר על האיסור והרי למה יגרע ממשיא עצה שאינה הוגנת לחבירו דעובר בלפני עור. ותי' האחיזעור דבאמת קשה אך שייך לפני עור במכשיל חבירו במזיד והרי אינו עור לכל שיעור האיסור ועובר עליו. ומה הוכיח האחיזעור דל"כ דין לפני עור יש בו שני גדרים, חדא דין משיא עצה שאינה הוגנת וזה שייך גם במלל דעלמא וזה הוא דוקא בחבירו עור ואינו יודע דבדבר אבל אם חבירו נכשל בו במזיד לא הוי משיא עצה שאינה הוגנת, וחוקי מזה יש עור דין באיסורים דשייך לפני עור אף במזיד שיעור האיסור ומ"מ נתחדש בגמרא שיש בזה לפני עור. וב

חידוש זה של לפני עור באיסורים הוא דכתב האמונת שמואל לחלק אם חבירו מוזהר באיסור זה או לא דכיון שאינו מוזהר באיסור זה אינו בכלל חידוש זה שהמכשיל חבירו באיסור אף שיעור נכשיל עובר משום לפני עור, אבל אם חבירו עובר בשוגג בודאי לא גרע ממשיא עצה שאינה הוגנת ועובר בלפני עור אף שאינו מוזהר דבדבר. (ובע"ז כתב בא"מ י"ד ח"א סי' ג' ד"ה גם, וע"ש י"ד ח"ב סוסי' י"ז בסוגריים שביאר בזה דעת אמונת שמואל).

(וע"ש באחיזעור דלפ"ז אין מקום למה שחידש בבית הלוי ח"א ט"ו ב' דסברת האמונת שמואל שייך גם בלא תאכילום לקטן וע"ש באחיזעור באריכות באות ז' חו' ו'). וע"ש בבית הלוי שכתב דכן משמע ברא"ש בהלכות קטנות, אך העיר מהרוקח באשת חן מעוברת דחולק ע"ז).

והיה נראה לפי דברי האחיזעור ליישב מה הקשה בקובץ הערות ע"ה ב' והנה האחרונים הקשו אמאי בקטן אין בו אלא לא תאכילום ולא עיקר איסור לפני עור. ואין לומר משעה שלו כמעשה תקלה. ומ"מ כיון דבאמת לא נצטוו הלא אמרו בסנהדרין ג'ה דקטן יש בו משום תקלה והורגים בהבמה מחמת עברי רה שלו אלא דרחמנא חס עליה, וביאר האחרונים דכוונת הגמרא דרחמנא חס עליה שלא לאסור הקטן בכל האיסורים אבל מ"מ שייך בו סיבת האיסור (ועדף מעב"ת) ולכן חשיב מעשה שלו כמעשה תקלה. ומ"מ כיון דבאמת לא נצטוו באיסורים משום חס רחמנא לכן לא שייך בו לפני עור. וכ"כ שם בקובץ הערות. אך הקשה ע"ז דאע"ג דהקטן אינו בכלל האיסור הרי מ"מ הקטן הוא בכלל סיבת האיסור וחשיב אצלו תקלה והורגים בהבמה וא"כ הנותן איסור לקטן לא גרע מעצה שאינה הוגנת כיון דחשיב תקלה והבמה וא"כ הנותן אינו לפני עור. והיה נראה לתרץ כמו שכתב האחיזעור דשאני לפני עור דאיסורים דאינו משום עצה שאינה הוגנת אלא משום חידוש דלפני עור של איסורים אף זה בקטן כיון דאינו מוזהר למעשה אף שהוא בכלל האיסור ולכן צריך קראו ולכן דלא תאכילום. אך באמת עדיין תקשי דא"כ הנותן איסור לקטן והוא אינו יודע מהאיסור עדיין יהא חייב משום לפני עור כמו כל עצה שאינה הוגנת וע"כ אין לתרץ בזה קושיית ר' אלחנן.

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו ברוצן במייל
bishvillehalacha@themir.org

דברי הובותינו

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן (טז,א)

רש"י: מה תלמוד לומר, היה רבי אלעזר בן עזריה מושלו משל, לחולה שנכנס אצלו רופא, אמר לו אל תאכל צונן ולא תשכב בטחב, בא אחר ואמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני, זה זרזו יותר מן הראשון, לכך נאמר אחרי מות שני בני אהרן.

הנה מבחינת האבחנה שני הלא שני הרופאים שווים, שניהם כיוונו באמיתת המחלה ושניהם גם ציוו אותה הנהגה לחר

דברי הימים

מעתיקי המחברות - צעטראדקעס

העובדה כי ישיבת מיר הייתה מיום היווסדה אבן שואבת לתלמידי ישיבות מכל העולם, היתה רבת חשיבות בהמשך מסירת התורה ותורתם של ראשי הישיבות הקדושות זצ"ל מדור לדור.

תלמידי הישיבה שהגיעו מי ישיבות אחרות ברחבי אירופה והעולם כולו, הביאו איתם פעי מים רבות מחברות בהן כתבו את שיעורי תורתם של ראשי הישיבות בהן למדו לפני שהגיעו ללמוד בישיבת מיר.

בנוסף לשיעורים שהתקיימו בישיבה הקד', תלמידי ישיבת מיר היו צמאים לכל דבר חידוש ולכל שיעור שהגיע אליהם מגדולי ראשי הישיבות הגאונים דאז, כגון רבי שמעון שקאפ, רבי נפתלי טראפ, רבי ברוך בער ועוד.

כך היו הכל רצים אצל המחברות של בני הישיבות האחרות שהגיעו ללמוד בישיבת מיר. שגורה היתה אז המימרא "מען האט האנגעהויבען לעבן אויף תורה שבכתב" [=התחלנו 'לחיות' את התורה שבכתב].

כך התפתחה בתוך הישיבה מעין תע"י שיית העתקת מחברות אשר נקראה 'הצ'

לה, ושניהם אמנם גם זירזוהו כי הרי ציוו עליו שלא יאכל ולא ימות וודאי יש בזה זירוז. אלא אחרי שאחד זרזו יותר, בהזכי רו אשר מת פלוני על ידי מחלה זו, הנה זה המזרז קצת יותר מהאחר כבר הנהו רופא שונה בעצם.

התורה כתבה לכאורה פסוק מיותר, שהרי כל הדינים נפרטו במפורש מפסוק ב' ואילך, וגם נאמר שם בפירוש 'ולא ימות', אבל ביתר הזרז שיש בזה במה שיזכור כי אמנם שני בניו מתו על ידי קרבתם לפני ה' בלי ההכנה הראויה, הנה מעט יתרון הזירוז הזה כבר זה פסוק מיוחד ושלם.

מון המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליוואויץ זצוק"ל

עטראדקעס'. תלמידי הישיבה שהיו בעלי יכולת כלכלית (בעיקר התלמידים שהגיעו מאמריקה) היו שוכרים תמורת תשלום את שירותם של תלמידים 'נצרכים' בישיבה כדי שיעתיקו עבורם מחברות עם שיעורים ודברי מוסר שהביאו איתם לתלמידיהם והתעתיק עבורם שיעורים למרות שהם עדיין לא הגיעו למדרגת הב' נתם, על מנת שיהיו בידם ליום בו יוכלו ללמוד אותם. באופן זה הנהו התלמידים בעלי היכולת ממחברות פרטיות שלהם בהן יוכלו ללמוד, והתלמידים הנצרכים נהנו הן מלימוד דברי התורה בשעת הע' תקתם והן מהשכר שקבלו עבור עבודתם.

בזכות 'מפעל ההעתקות' בישיבה נשת מרה תורתם של ראשי ישיבות מישיבות אחרות, כאשר לאחסן את מלחמת העולם הש' ניה, למרות הכחדתם של ישיבות רבות בידי הנאצים ימ"ש, היו מצויים עותקים של שיעורי ראשי הישיבות אשר נשתמרו אצל תלמידי ישיבת מיר אשר הביאו עמם את מחברותיהם למקומות אליהם הגיעו.

פעמים רבות, כאשר רצו תלמידים וממשיכי תורתם של הישיבות השונות להוציא לאור את תורתם של רבותיהם, פנו הם לתלמידי ישיבת מיר לקבל את מחברותיהם.

ע"פ 'בהיכלו'

הבא ליטהר מסייעין בידו

המתחיל לעסוק בקנייני הקדושה זוכה לשפע קדושה

הגר"ח קמיל זצ"ל (אמרי חיים, מאמר עליה במעלות התורה והקדושה) ביאר, כי במצווה זו חידשה התורה מהלך חדש בעבודת ה'. לעיתים אדם יודע בעצמו, לפי מצבו ומדרגתו, שאין בידו להשיג השגות בקניין מעלת הקדושה. אך מכל מקום חובה עליו להתחיל לעבוד את הקב"ה ולעסוק בקניין מעלות הקדושה, משום שיש בידי הקב"ה להשפיע מקדושתו על האדם ולסייע בידו להתרומם מאוד במעלה זו.

יסוד לדברים אלו מצינו בדברי הגמרא (יומא לט, א): "תנו רבנן 'והתקדשתם והייתם קדושים' (ויקרא יא, מד) אדם מקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה, מלמטה מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה מקדשין אותו לעולם הבא". ומבואר שכוונת התורה בציווי זה הייתה לומר, שמוטל על האדם להתאמץ ולהתעלות ככל יכולתו, ואז מובטח לו 'והייתם קדושים' - יושפע ממרום בשפע של סייעתא דשמיא, בכדי שיוכל להוסיף להיטהר ולהתעלות בעבודת ה'.

מעתה יש לומר, שלאחר שציוותה התורה: "קדושים תהיו", הוסיפה וכתבה: "כי קדוש אני ה' אלוהיכם", בכדי להשמיע וליתן טעם, כי אל לו לאדם להירתע מעבודתו במעלות הקדושה, משום שכל מעלת ישראל מושפעת מידי הקב"ה, ובידו הגדולה להשפיע רוב שפע על ישראל, ולכך חייב הוא לכל הפחות להתחיל להתעלות במעלות אלו.

"דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם" (יט, ב)

"לומר, אם מקדישים אתם עצמכם מעלה אני עליכם כאילו קידשתם אותי, ואם אין אתם מקדישים עצמכם מעלה אני עליכם כאילו לא קידשתם אותי" (ת"כ קדושים, פ"א).

"קדושים תהיו", עם ישראל נצטוו להתקדש ולהטהר, וביארה התורה את טעם הדבר: "כי קדוש אני ה' אלוהיכם". הקשה האור החיים הקדוש (ויקרא יט, ב): "צריך לדעת מה נתינת טעם הוא זה, וכי יתחייב הדבר ליציר כפיו להדמות לקונו, והלא הרבה הדרגות ישנם באלהי ישראל ואינם מושגים בישראל". כלומר, משמעות הפסוק שאנו מצווים להתקדש כדי להידמות להקב"ה, "כי קדוש אני". וקשה, איך אפשר לחייב את עם ישראל להדמות במעלתו אל הקב"ה, הלא אדם אינו יכול להתקרב ולהידמות במעלותיו כלל אל הקב"ה.

מבאר האור החיים (שם), שמחמת קושיא זו, דרשו חז"ל (ת"כ קדושים, פ"א) את הפסוק באופן זה: "לומר, אם מקדישים אתם עצמכם מעלה אני עליכם כאילו קידשתם אותי, ואם אין אתם מקדישים עצמכם מעלה אני עליכם כאילו לא קידשתם אותי". היינו, התורה מצווה את ישראל "והייתם קדושים", ונותנת טעם שקדושת הקב"ה, כביכול, תלויה בקדושת ישראל. כיון שישראל מתקדשים מעלה עליהם הקב"ה כאילו כל קדושת שמו בעולם נגרמה על ידם, אבל אם ח"ו אינם מתקדשים, נתלה בהם החסרון בקידוש שמו של הקב"ה!

הנהגת האדם בקדושה מעוררת הנהגת הקב"ה מעל הטבע

המלב"ם (ויקרא יט, ב) מבאר ביאור נוסף בדברי התורה כהנים (קדושים, פ"א): "אם מקדישים אתם עצמכם מעלה אני עליכם כאילו קידשתם אותי, ואם אין אתם מקדישים עצמכם מעלה אני עליכם כאילו לא קידשתם אותי", רצה הקב"ה שהנהגת העולם כולו תיעשה על פי הנהגת האדם בעולם. כשאדם נמשך אחר טבע החומר אזי הקב"ה מנהיג את העולם על פי סדרי הטבע, אולם אם אדם מקדש עצמו, מתנשא מן החומריות, ומשליט את שכלו על גופו, אזי מנהיג גם הקב"ה את העולם בהנהגה על טבעית. על זה אמרו חז"ל: "אם מקדישים אתם עצמכם", היינו אם ישראל מתעלים מעל נטיותיהם החומריות ומשליטים על עצמם את הנהגה הרוחנית, אף הקב"ה מנהיג את עולמו שלא על פי דרך הטבע אלא בהנהגה ניסית, וממילא "מעלה אני עליכם כאילו קידשתם אותי", מכיון שעל ידי הנהגה זו מתקדש שמו של הקב"ה בעולמו.

איתא בזוהר הקדוש (קדושים דף פא, א): "בפרשתא דא אתחדשו רזין עלאין דאורייתא וכו' דכד מטאן חבריא לפרשתא דא הוו חדאן" - כיון שהגיעו תלמידי רבי שמעון בר יוחאי לפרשה זו היו שמחים מאוד על גילוי סודות התורה שהתחדשו בפרשה זו. על פי האמור נראה לבאר, ששמחתם הגדולה הייתה על גילוי המעלות הנפלאות שאדם יכול להגיע אליהם שהתחדש בפרשה זו, שכיון שעובד את הקב"ה בקנייני המעלות, יכול לזכות לראות סייעתא דשמיא גדולה

ולמעלה למדרגות נעלות בעבודת ה'.

המתחיל לעמול בתורה יזכה לה- תעלות בתורה ללא גבול

מהלך זה נוהג גם בלימוד התורה. מסגולות התורה היא, שאדם היושב ועמל בה, מובטח לו שיראה סייעתא דשמיא גדולה בעמלו. אף אם מרגיש שקשה לו לשבת וללמוד בשעה זו, אם אוזר מותניו ומתחיל ללמוד, מובטח לו שיעזרוהו מן השמים, ויזכה להגיע למעלות עצומות בתורה ובקיום המצוות, עד למעלה מהשגותיו.

הוסיף בזה הגר"ח קמיל זצ"ל (אמרי חיים, מאמר 'חדושי תורה') וביאר, כי על ידי שאדם עמל בתורה ומעמיק בה, זוכה הוא לקיים את כל מצוות התורה באופן הנעלה ביותר. כי הנה המתבונן יראה כי הרבה ממצוות התורה, נעלים מאד מהשגותינו

יכול לקנות בעצמו את כל קנייני המעלות הרוחניות, ולקיים את כל מצוות התורה – אף את הקשות לקיימן.

ואכן, גדולי ישראל בכל הדורות התעלו בקיום המצוות הקשות ביותר באופן נעלה ביותר, וכפי שהעיד על עצמו החזן איש באגרותיו (שם שם, יד), "עשיר אני באהבת זולתי". היינו, כיון שנטו מ'פשוטו של החיים' אל 'עומקו של החיים' ועמלו בתורה בכל כוחותיהם עד כלות, זכו להתקדש בקניין המעלות, ולקיים את המצוות הקשות בהתעלות יתירה.

יעזור הקב"ה ויתן, שנוסיף לעמול בתורה בכל כוחותינו להשליט בקרבנו את הנהגה הרוחנית, ולהתקדש בכל קנייני המעלות, ונזכה לראות שפע רוחני עד אין קץ.

פרשת קדושים תשס"ו

ולכאורה קשה עד מאד לקיימן. דרך משל, מצות התורה (ויקרא יט, יח): "ואהבת לרעך כמוך", הלא אין לך דבר קשה מזה, לאהוב את זולתך ממש כמותך. אכן, כתב החזן איש באגרותיו (ח"א תורה, ג): "אין דברי תורה מתקיימן אלא במי שממית עצמו עליה, המיתה שבכאן הוא הנטיה מפשוטו של החיים לעומקו של החיים, לתוך תוכו של החיים". הלומד תורה ללא עמל ויגיעה, ללא העמקה, ומבלי לחדש חידושי תורה, הוא האדם המתנהג 'על פי פשוטו של החיים', אדם זה לא יזכה לקנות את קנייני המעלות, ולא יהיה יכול לקיים את מצוות התורה הקשים לקיימן. אולם האדם הלומד תורה, בעמל ויזע, ומתייגע לחדש חידושי תורה, הוא האדם המנהיג את עצמו על פי 'עומקו של החיים', מתעלה מעל חומריותו, ומשליט בעצמו הנהגה רוחנית. אדם זה

Infused with Torah

Harav Hagoon Meir Tzvi Shpitzer shlita

Dear friends and alumni: I welcome the opportunity to “chap a schmooze” and meet with you in these difficult, turbulent times.

During this period of Sefiras Ha'omer, we mourn for the *talmidim* of R' Akiva by refraining from taking haircuts and making weddings (as much as that's relevant at this point) and observing the other halachos of this period. The Gemara (*Yevamos* 62b) tells us that R' Akiva had 24,000 *talmidim*, from Givas to Antifras – that's all the way across the north of Eretz Yisrael, from west to east – and they all during this time. To remember this catastrophe, we observe various customs of mourning.

Why did they die? The Gemara says: מפני שלא נהגו כבוד זה לזה. Some *meforshim* understand this to mean what we have traditionally been taught: that they lacked basic *derech erez* and לְרַעַךְ כְּמוֹךְ. But quite a few *meforshim* reject this explanation, claiming that if that were the case, the Gemara should have said that they didn't like each other, that they didn't treat each other with the minimum love required in the Torah. But the Gemara uses a different expression: שלא נהגו כבוד זה לזה. What does that mean?

The Maharal explains (*Nesiv Hatorah*; a similar idea is expressed in the *Makneh* on *Avos*) that in addition to the basic level of לְרַעַךְ expected of every Jew to every other Jew, there's also an obligation of *kavod* for a *talmid chacham*. We are required to stand up for a *talmid chacham*, to let him go to the front of the line, to seat him at the head of the table, to let him eat first and lead the *zimun*, to give him priority in *tzedakah*, to attend to his needs, etc. If the *talmid chacham* is your own rebbi, then even greater honor is required. When the Gemara says that the *talmidim* of R' Akiva did not accord honor to one another, it means that they sufficed with treating one another with the basic לְרַעַךְ כְּמוֹךְ, but they failed to accord the additional honor due to *talmidei chachamim*. Their *kavod haTorah* was lacking. And *kavod haTorah* seems to be of such great importance that, sadly, they lost their lives because of this deficiency.

The Gemara goes on to say that when these 24,000 *talmidim* died, the world was desolate, until R' Akiva – who had previously taught Torah in

the north – traveled to the south and taught Torah to five new *talmidim*: R' Meir, R' Yehudah, R' Yosi, R' Shimon, and R' Elazar ben Shamua. From them came all the Torah that we have today.

R' Akiva's Life Lesson

The Gemara (*Kiddushin* 57a) teaches that the Tanna Shimon Ha'amsuni expounded every instance of the word אָת in the Torah as inclusive of something else – a massive project. But then, when he reached the *passuk* in *Devarim* אָתְּ ה' אֱלֹקֶיךָ תִירָא, he found himself at an impasse, for who or what else could possibly be included in the commandment to fear Hashem? Unable to apply his thesis to this *passuk*, he concluded that his life's work had been mistaken.

We would think that Shimon Ha'amsuni would have been upset that he had wasted so much time and effort in pursuing this work, but he wasn't. Instead, he said: כשם שקבלתי שכר על הדרישה, כך אני מקבל שכר – the same way I received reward for expounding the Torah, I will now receive reward for withdrawing my exposition. “When I thought the *emes* of Torah was to expound each mention of אָת,” he explained, “I was required to do so. But now that I realize I was wrong, I'm going to get *s'char* for recognizing that the *emes* of Torah is that all of my *chiddushim* were incorrect.”

In the end, says the Gemara, R' Akiva came along and proved Shimon Ha'amsuni's thesis correct by expounding the *passuk* אָתְּ ה' אֱלֹקֶיךָ תִירָא to include *talmidei chachamim*.

Why, wonders the *Makneh*, did no one else come up with this insight? Was it such a great *chiddush*? If Shimon Ha'amsuni devoted his life to expounding every אָת in the Torah, couldn't he have thought of this himself?

In order to postulate that אָתְּ ה' אֱלֹקֶיךָ תִירָא includes something other than Hashem, answers the *Makneh*, you would have to find something that is on the same level of importance as אָתְּ ה' אֱלֹקֶיךָ תִירָא – and nothing can possibly be on that level.

When the Gemara describes how R' Akiva resolved this conundrum,

it uses the following terminology: את ה' אלקיך: עד שבא רבי עקיבא ודרש, תירא - לרבות תלמידי חכמים

The phrase עד שבא רבי עקיבא is reminiscent of the aforementioned Gemara about the deaths of R' Akiva's *talmidim*, which states: עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום... It was specifically R' Akiva, who had seen from his own experience how his *talmidim* were punished, who could come and declare that the importance of honoring *talmidei chachamim* is on par, in Hashem's eyes, with honoring Hashem Himself – hence the אַתְּ ה' אֱלֹהֵינוּ תִירָא in אַתְּ.

Avos d'Rabbi Nosson teaches that R' Akiva was originally an *am haaretz*. One day, he noticed a stone in which a hole had been pierced by dripping water. "If water can carve a hole through a stone," he reasoned, "then surely the Torah can do the same for me." And he began to learn Torah.

R' Elyashiv, in his *teshuvos*, explains that R' Akiva's failure to learn Torah initially was not due to a lack of mental prowess. Rather, he assumed that Torah is like any other subject: geography, physics, chemistry, mathematics, etc. Learning these subjects does not change the individual himself, nor is the information absorbed into the very fiber of the person's being. R' Akiva had no interest in learning Torah and remaining the same person as before. If he needed a job, what difference would it make if he learned Torah, studied physics or geography, or worked as a shepherd? But when he realized that Torah could change him just as the water had altered the rock, that spurred him to devote himself to Torah study. He recognized that the Torah could help him transcend his bad *middos* and inborn character deficiencies and transform him into a better person: ומרומתו על כל המעשים.

This, evidently, is the basis for the Torah's requirement that we accord so much honor to *talmidei chachamim*. We all understand that we have to be *mechabed* the Torah; it's a *d'Oraysa* obligation. We have to make an *aron kodesh* for a *sefer Torah*, we have to stand up for a *sefer Torah*, we have to participate in a *siyum* – even of a *masechta*, and even if it's made by someone else – we have to put *sefarim* in the right order, we can't sit on the same level as a *sefer*, we can't put a *sefer* on the floor. But to be *mechabed* a *talmid chacham*? Why?

Comes the Torah and tells us that we have to honor *talmidei chachamim* because when a *talmid chacham* learns Torah it permeates his soul and changes his being, to the point that he and the Torah become one and the same. R' Akiva saw, from his own life, that Torah had the power to change him, and when he saw that his *talmidim* did not respect the Torah's effect on one another, and they therefore died, he went to the south and taught: את ה' אלקיך תירא - לרבות תלמידי חכמים

Are you Human?

The Gemara (*Shabbos* 112b) teaches: אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים. It sounds as though the Gemara is unsure whether the *rishonim* were like angels (in which case we are like humans) or like humans (in which case we are like donkeys). R' Akiva Eiger wonders, does the Gemara not know whether the *rishonim* were like angels or like people?

R' Akiva Eiger explains that the Gemara is conveying that the way we view *talmidei chachamim* determines who we are. If we look up to *talmidei chachamim* like angels, then we can at least consider ourselves to be normal people. But if we consider *talmidei chachamim* to be mere people, and do not appreciate that they have become elevated like angels, then we are on the same level as a donkey, and we haven't even begun to understand what Torah is really all about.

We're currently in the period leading up to Shavuot, so it's appropriate to mention the Gemara's account of how, when Moshe Rabbeinu went up to heaven, the *malachim* complained to Hakadosh Baruch Hu: מה לילוד אשה בינינו – what is a human being doing among us? Hakadosh Baruch Hu answered: לקבל תורה בא – he came to get the Torah.

This seems very strange. Of course the *malachim* understood that Moshe had come to get the Torah; he didn't come for a trip! So how did Hashem's response answer their question?

The angels thought that a human being has no connection to Torah, because the *kedushah* of the Torah is so immense that it is accessibly only by angels. Hence their question: what is a human being doing among us? It's not befitting that the Torah should be learned by a human being, with all the bad *middos* of a *yelud islah*. Rav Chaim Volozhiner explains that when Hashem answered לקבל תורה בא, He was conveying to the *malachim* that Moshe Rabbeinu had come not just to learn Torah, while remaining the same person with the same bad *middos* and the same inborn negative human tendencies. Rather, Moshe had come לקבל תורה – to receive, to accept, to absorb the Torah, to be changed by it, and to let the Torah change the very being of Klal Yisrael. Therefore, the argument of מה לילוד אשה was not valid.

May we all be *zocheh* to infuse the Torah within us, to be *mechabed talmidei chachamim*, and to appreciate our Gedolim as being *rishonim k'malachim*, which will allow us to be *k'bnei anashim*. And may we be *zocheh* to all the *brachos* that Chazal give us for being *mechabed* the Torah and *talmidei chachamim*.

לעילוי נשמת This week's Bishvilei Haparsha is

מרת חיה בת ר' דוד אריה ע"ה – ג' אייר

מרת חיה נחמה בת ר' משה יוסף ע"ה – י"א אייר

ר' יוסף מרדכי בן ר' שלום ז"ל - י"ב אייר

ר' צבי בן ר' דוב הלוי ז"ל – י"ב אייר